

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЯ ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а й м а т
1931 сэл аятылны
ыйтан тахсар

№ 89 (5445)

1980 сэл, От ыйн 24 күнө
ЧЗПИЭР

Сыаната
2 харчы

БААҢЫНА БЫЙАҢА ТИЭТЭТЭР

В. ЕРМОЛАЕВ,

тыма хаһайыстыбатын управленинтин
кылаабынай агронома.

Быйыда оройуон урду-
тон чорорактаах культу-
ралары 4900, күөх үү-
нүүнү 1430, хоргоопуу
65, оворуот астары 20
гектартан хомууохтоох-
пыт. Хомуур үлэсиргэр
бөлөмөннө хайыы-үйэ
садаламыт буолуохтаах
эвэ да, биллэти туруту-
нан холобурга туттуох
биз да совхоз, отделен-
иэ суох.

Туорактаах культура-
лар хомуурдарыгар Карл
Маркс аатынан совхоз
3, Субуруускай ааты-
най совхоз 5, Эрилик
Эрастиян аатынан сов-
хоз 3, «Чурапчы» совхоз
3 комбайны үлэтиэх-
төөхтөр. Олору өрөмүөн-
кобонин субу күнүртөн
садалааха үлэти атыр-
дах ийин садаланыы-
тыгар бүтүрүккэ, стар-
шай уонна көмө комбай-
норлары чуолкайдыхха
таада.

Карл Маркс аатынан
совхоз Одьулууннаары,
Субуруускай аатынан
совхоз Хагылытаары от-
делениелара быйык бур-
дугу арааран хомууу
кылаатынан үлэтиэх-
төөхтөр, ол иннинтөн
бирдин ж а т к а н ы,
подборцигы туттарга
былааныныхтаахтар.

Сизэ бурдугу таһы-
га урукку өттүгэр авто-
машиннар, автопринци-
птар куюуларын ситэ ха-
йылыбатах хайабаста-
рыган үтүмүнүккө көмүс
туорак тохторо. Быйык
ити итэбэс хатылаадыа
суохтаах. Билдиринтэн
бурдугу куурдар срай-
дар, площадкалар ньуур-
дара көчөйөн тоһомо-
дхоттоох, өрөмүөн-
ниэхтөөк, ыраастаах-
таах. Сизэ бурдугу
тоһомо хомууу, куур-
дуу, эрдэтэн ыраастаан
кондициятыгар тиэрди
хаһайыстыаар дарама
күүсө ирдэниэ, ол
эбэтэр калар сыла со-
хотар наада буолар
сикмэлэрин бэйэлэри уу-

рунуохтаахтар.
Сизэ бурдугу ыраас-
тыыр ЗАВ-10 агрегаты
Хагылы отделиенета,
ОВП-20, ОС-4, СМ-4
массачаллары Одьулуун,
Хептово, Мугудай, Сы-
лаат отделиенелара эр-
дэтэн үлэри бөлөмнөх-
төөхтөр, звенождары
чуолкайдыхтаах у а р.
Одьулууннар ситэ ту-
тулар ЗАВ-20 агрегаты
таһылы быйык күһүн
бүтөрөн үлэри илалар
соруу туруоруноох ту-
таахтар.

Быйыккаларга үлэни
көмүсүккэ ытыртыа пы-
һанылааха, атыннык от-
тоохко, комбайнар кон-
трөлориттөн тилэх бат-
тыстытынан соломо кэ-
бэйилэни ийиэхтөөк, он-
тон тутта хадьымамы хо-
рутуу үлэлэри садала-
ныахтаахтар. Онон эр-
дэтэн хомуур комплекс-
най өтөрөтө үлэкири
былааныныхтаахтаах.

Быйык дарама ситэ
урукку сыллар курдук,
күөх маасса үчүгөйдөк
үүбүрө күүттүлэр. Сүө-
бүтө аһылык культура-
ларын хомуурдар урут
хобууна, баладан ийы-
гар, кирэрбит. Ол түмү-
гэр аасыы сыла Карл
Маркс аатынан, Субу-
руускай аатынан уонна
«Чурапчы» совхозтар
күөх үүнэйдилэрин үк-
сүн сүөһүгэ уонна сыл-
гыга быйдыппытыра.
Күһүнкү бастакы ха-
һайыртан ходоуна, мөч-
чирог сирдэри хадьыра-
баллар, онон ынак сүөһү
да, сылы да ханык да-
баны байлээх күрүөттөн
интибэки кирэр. Ол
иһин быйык атырдах
айыны иккис денататыл-
тан күөх үүнэйдэи хому-
ругар маассабайдык кир-
рэххэ наада.

ССКП райкома, райсо-
вет исполкома быйык
совхозтар сүөһү аһылы-
га буолар культуралар-
тык сиклэни угууга
(Бүтүүтүн 2-с стр. иер).

СИЛЭНИ СИЭТЭЛЛЭР

Сыйыны ылдарга үтү-
ккэ үлэти туһугар
Карл Маркс аатынан сов-
хоз Мугудайдыа от-
делениеларга Угуохтар,
Вырыы Хаа, Булгуннаах
фермалара бу ый 10—15
күнүртөн садалаан
түргөнник ситэр сиклэ-
ни бөлөмнөтүн ситэни
ороллор, Бирдин ынак-

ха күнүгэ 3—4 кило-
грамм тиксэрин ситиһал-
лар.

Субу күнүргэ отделе-
ниэ бары фермаларыгар
эбэи аһылык бөлөмнө-
һингэ КВ оһохтор то-
лору күүһүн үлэти-
лэр.

А. ПЕРМЯКОВА.

БУУРДААҢЫННААХ НЭДИЭЛЭЛЭР

Ходунаба — үлэ үрдүк онгорумтуотун, бастын хаачыстыбатын!

Лауреат салайар звенотугар

Государственной би-
риэмнэ лауреата, оро-
йуон Советын Депутата
Михаил Семенович Тол-
стоухов Карл Маркс аа-
тынан совхоз Толой Ди-
ригирскай биригээдэти-
гэр тустаах үлэти та-

Кыйылаахтар быһаарылыннылар

Субуруускай аатынан
совхоз парткома уонна
рабочкома оттоһунта
звенолар икки ардыла-
рыгар социалистическай
куоталаһы түмүтүн
сигордулар.
Толору механизир-
лаахтарга бирдин ки-
һинигэр 33,5 тонна оту
бөлөмнөбөт М. Д. Нико-
лаев, механизированнай

БЫҤАРЫЛААХ КЭМНЭ НАҢЫЛЫҢЫ

Сүөһү аһылыктын бө-
лөмнөһингэ уонна үт-
күү хомууртар оройуон-
найбы оперативнай штаб
оттоһунта орун ула-
хан хваһылаах «Чу-
рапчы» совхоз Сылга-
наабы отделиенетыгар
тахсан үлэ-хамнас хаа-
мытыны, тороһини
билсэтэ уонна муньах-
таата. Муньады штаб
председатела, ССКП рай-
комун бастаан секрет-
ара И. П. Листиков са-
лайы ытта. Муньах
Сылаат отделиенетын у-
правалящайа Н. Г. Ми-
хайлов уонна сельсовет
исполкомуун председате-
ла В. П. Башнев отчуотта-
рын иһиттэ.

Оперативнай штаб муньабыттан

сенаһын бөлөмнөһин
бөдүөсүр тоһоронун
хааччыбалларыгар у-
правалящайа Н. Г. Михай-
лов уонна сельсовет
исполкомуун председате-
ли В. П. Башнев со-
рудахтаата. Сварочнай
агрегат звенолары кө-
рийэи үлэкирин тори-
йалларигэр совхоз Ди-
ригирскай И. Н. Аммосов
уонна совхоз кылаабы-
най инженер-механига
Ф. А. Тимофеев эбэи-
көстөһүлэр. Үлэ онго-
румтуотун үрдэтэр ту-
һунтан механизирова-
най агардаах звенола-
ры техниканан, саппаас
чаастарынан, үлэти
иһини хааччылар,
атын үлэри сылдар
трактордары окко ыт-
тар, үлэти иһини муну-
туурдук эбэтэр, сиклэс
уугутугар аналлаах зве-
нону туруорар соруутар
турдулар.
Үлэтигэр ортолоругар

СҮӨҢҮГЭ КИМ ТӨҥӨ АҢЫЛЫҢЫ БЭЛЭМНЭЭТЭ (ОТ ЫЙЫН 23 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН)

Совхозтар, отделиенелар	Үлэти аһылы	Охсуу (төһү)	Кылаабы (тонна)	Сиклэс (тонна)	От маа- сы (тонна)
Карл Маркс	655	4713	1654	—	4,5
Одьулуун	177	1207	286	—	4,5
Бодугур	108	1200	613	—	—
Мугудай	188	1281	337	—	—
Бахсы	182	1025	418	—	—
Субуруускай	310	1545	747	—	9
Хатылы	119	600	197	—	—
Болтоно	93	400	100	—	9
Соловьев	98	545	450	—	—
Эрилик Эрастиян	597	3257	713	—	12
Хептово	208	1062	255	—	12
Хадлар	125	1013	224	—	—
Хайахыт	157	700	115	—	—
Чахыр	107	482	119	—	—
«Чурапчы»	451	1671	502	—	—
Сылаат	220	535	132	—	—
Кылаанах	159	460	211	—	—
Арылаах	72	676	159	—	—
Оройуон үрдүкүн	2019	11186	3616	—	25,5

Куоталаһы дневнигэ

Совхозтар, звенолар	Охсуу аһылы	Кылаабы (тонна)	Сиклэс кылаабы (тонна)
МЕХАНИЗИРОВАННАЙ ЗВЕНОЛАР			
Карл Маркс	—	—	—
Игнатъев Н. Н.	7	110	15,7
Дорогонов П. И.	6	128	20,1
Соронов Н. Е.	8	82	13,8
Субуруускай			
Николаев М. Д.	8	201,4	33,5
Соловьев П. П.	5	11	2,2
Ефремов Д. Д.	5	6	1,2
МЕХАНИЗИРОВАННАЙ АГАРДААХТАР			
Карл Маркс	—	—	—
Седалищев А. А.	7	71	10
Коркин В. В.	9	04	7
Субуруускай			
Николаев Г. Д.	35	110	7,3
КОЛО-ИЛИИ ЗВЕНОЛАРА			
Субуруускай	—	—	—
Седалищев В. П.	8	50	6,3
Петров Д. Д.	10	47,7	4,7

Тыма хаһайыстыбатын управлениета.

ЫҢЫРЫЛААХТАР ТҮБҮКТЭРЭ

Бастакы түмүктөр

Одьулуун арыс кылаас-
таах оскуолата үөр-
дөттөлөрө сайыгы
туһалаах үлэри инти-
ник тарта. Бу күнүргэ
ыҥырылаах оскуола
үөрэнгөччүлэри сыһы
хоһуурдара кылаабылар.
От ыйы 23 күнүртөн
турутунай пенсионер С.
А. Матвеев настояни-
таах үлэ-сынныалан ла-
дыра 35 тонна бастакы
суортаах оту кыһын
совхозка туттарда, онон
графитын куорарда.

А. Г. Григорьевса сала-
йааччылаах 30 оһоһо
үлэ-сынныалан ладыра
15 тый, кирсиччани
үтүүр былааннааһын 5
тыһылыччани аһаран
үлэри улахан дуулуур
көрдөрө. Кинилор аны
эбэи аһылыкка аһаан
лабыкта хомуурдар би-
риэхтэра.

Ветеринарлар оҕо иһе-
көтөн бөлөмнөһингэ И.
Фермаларга ыһаныы-
сыттары солбуууга 10
үөрэнгөччү сылдьаалар.
Бирдин тылы көмө
иһеи үлэри дуулуур ө-
сө күүһүрөр.
А. АНТИНИН.

МОСКВАҒА ХХІ ОЛИМПИАДАҒА

ОТ ЫЙЫН 20 КҮНҮ-ГӨР штангистар саямай чөпчәки (52 килограмна дээр) ыйааһына күрөхтөннөлөр түмүктөн-дө. Двоборье суумат-тын олимпиада чемпионоун советская спортсмен К. Осмоналиев буолла.

200 метри баттерфляйынан финалмай харбааһын ыйааһына уонна олимпийская чемпион аатын С. Фесенко (ССРС) ылла.

Дьахталлар 4x100 метр-дээх комбинированнай эстафеталарыгар ГДР харбыһытара кыайдылар. Иккискэ—Великобритания спортсменка-лара. Воруонса медаль—советская хамаанда.

ОТ ЫЙЫН 21 КҮНҮ-ГӨР сарсыарда кыра калибрдаах винтовканын ыйааһына күрөхтөннөлөр түмүктөннөлөр. Олимпийская чемпион аатын Карой Варга (Венгрия) ылла.

Күн бастагы агарыгар спорт үгүс көрүнгөрү-гөр эрдэ сафаламмыт күрөхтөннөлөр салдаһы-лар.

Килбэ харбааһын түөрт көрүнгөр күрөхт-өннөлөр түмүктөннөлөр.

Дьахталлар көгүл стили-нин 100 метрдээх дистанцияларыгар кы-һык көмүс медалы Вар-бара Краузе (ГДР) ыл-ла. Күн иан дойду сага рекордун олохтоо-

во. Баттерфляй стили-нин 200 метрдээх дис-танцияда эмиэ ГДР спортсменката Инес Гай-елер кыайда.

Эр дьонор 200 метрге көгүл стилинин харбаа-һынарыгар олимпий-ская чемпионун Сергей Копляков, үрүг кө-мүс призерунан Андрей Крыдрэ (Иккискэ ССРС) буолдулар.

Тизэр сытан харбаа-һынага 100 метр дис-танцияда Бенгт Барон (Шве-ция) кыайда. Советская харбыһыттарга Виктор Кузнецова уонна Вла-димир Долговка—үрүг кө-мүс уонна бороонса набаарадалар.

Трамплинтан ууга ыс-таннаагы чемпионка бы-һаарыһына. Ити—Ири-на Калинина (ССРС).

Мөккүөрдэрин чөгүмэ (56 килограмна дээр) ыйааһынаах штангис-тар түмүктөннөлөр. Пе-дестал урдүкү көрдү-һүгэр Даниэль Нуньес (Куба) ытыһа. Совет-ская штангист Юрий Саркисянча—үрүг кө-мүс. Кыайылаах ры-локка уонна двоборье сууматыгар аан дойду-талагы рекордары олох-тоото, оттон үрүг көмүс-призер эмиэ аан дойду-талагы урдүкү ситини-ни аһарар штанганы ас-та.

Баскетболга, бөксө, классическая тустууга, волейболга, окко хөккөй-

дааһынага, академичес-кай эрдиниго уонна спорт атын көрүнгөрү-гөр барыллааһын күрөх-төннөлөр салданан бар-дылар. Футболистар уо-чараттаах матчтарын сонньоотулар. Дьахтал-лар ортолоругар гимнастикада хамаанданын бастыар иһин күрөхт-өнн эбэһэтөлүнэй про-граммата ситриллинэ.

ОТ ЫЙЫН 22 КҮНҮ-ГӨР траншейнай стейд-дэ ыстааччылар күрөхт-өннөлөрө түмүктэннэ. Лучано Джованетти (Ита-лия) кыайда, «үрүг кө-мүс»—Рустам Ямбула-товка (ССРС).

Баскетбольнай пла-ндакаларга дьахталлар хамаандаларын полуфи-нальной матчтара уонна эр дьон барыллааһын сонньуулары буолдулар. Боксердар, волейболис-тар, трамплинтан ууга ыстанааччылар, гандбо-листар, футболистар ба-рыллааһын сонньуула-рын салдаатылар. Ака-демической эрдини маастардара-эр дьон ха-тылааһын талар устуу-лара ытыһыһа. Пяти-борьеда—үһүс көрүг-үтүмү. Таллинга баа-рыттаах регат кыттыы-лаастара иккитини кү-рөхтөннөлөр.

Бу күн рагбиет-фех-товальщиктар күрөхт-өннөлөрө сафаланна.

(ССТА).

ПЕТРОЗАВОДСКАЯ, Ка-рельская АССР-га Олим-пиада-80 малдьыттарын куугур маршруттарга биридестэринин Ирки буолар. Манна дойду көрөһү була маастарлар ийтарм «Карелия» ком-плексе тылааччыт-лидэ-рэ байитиннэрэллэр.

Снимоктарга: видтар (халастан) Ирки Гри-манкова, Ирина Денисо-ва, Любовь Агудова, Ва-лерию Жук, Светлана Со-лдатова; «Карелия» турис-тская комплекс.

МОСКВА. «Олимпий-ская» спортивная ком-плексе сабылалат стади-он 3000 догтоол. Олим-пиада коммээр манна бас-кетболистар уонна боксе-рлар күрөхтөннөлөр. Күрөх-төннөлөрү сэрэ аренаи быһаан концерт көрүө-тэ эмиэ сол.

Снимокка: «Олимпий-ская» спортивной ком-плексе каструта.

ССТА фотохроникага.

Ветврач субэһэ ЭМТЭЭХ ОТТОРУ ХАҤААНЫҢ

Оройуон хаһаайысты-таллар. Оннук оттор, баларыгар кинники сыл-үүнэһэйлэр сир аһын кэриэтэ үүнэллэр, араас-ринан ыһах, сылгы сүө-тү араас ыарыһаларынан хомуйуу, хаһаанын тех-нологията үөһэ аатта-мыт дьон кинигэлэригэр, учебниктарга, оройуон Итинник түбөлүгү эм-тиер уонна ыарыһы дьон тураллар. Ону ха-сэрэтэр үлэлэр көрүнгө-рү, кээмэйдэрэ эмиэ ка-нэтиллэн, тупсарыллан иһиэхтөөх. Ол эрэри спе-циалист төрийөн, баһы-суөһү интентигэр тут-туллар наадалаах эм-тиеритин үлэһиттөрү, араас препараттар, амчиттэр туттар аһы да-табаардарын тиздэһи кэлиилэрэ көгүлүлүбүт.

Итиник таһынан дойду кини уобаластарыттан уонна тас дойдуларга коллар эмтэр сыаналара марахан, олус сэдэхтэр. Оттон эмп тиздэһи кэ-лиитэ уонна ону ыһы-лаһар үп кээмэйэ сов-хозтарга чугастааһын сыл-ларга эбиллэр кыада суох.

Онон производство үлэһи сылдьар зоовет-специалистар бэйэбит-сэр баар араас ис кыах-тары толору туһанарга болдомтолорун ууралла-ра эрбэйлэр. Итинник Ийр суол ис кыахпыты-нан оройуон иһигэр үү-нэр эмтэх оттору ха-һаанын уонна туттуу буолар.

Саха сирин кини оро-йуондарын эмтэх үү-нэһэйлэригэр састааптарын туһунан СГУ додена А. А. Макаров уонна про-фессор А. Д. Егоров эл-бөхтүк чинчийэн, туста кинигэни таһааттаран тураллар.

Эмтэх үүнэһэйлэри медицинада, сүөһү ин-тентигэр дьон түн бы-һырылтан биһирээн тур-

Д. ПОПОВ, ветврач.

Редакторы солбуйааччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ

ГРАЖДАННАР! Кураан, сылаас кун-нэргэ тыага, хонууга сылдьан УОТТАН сэрэни быраабылаларын кытаанахтык тутуһу. Уот барбытын көрдөрүт эрэ тута умуруорар дьаһаллары ылыһ, сель-совет исполкомугар, милицияга, лесхоз үлэһиттэригэр биллэриң.

Лесхоз администрацията.

Е. И. Курашов аатынан Чурапчы орто оскуола-тыгар быстах уонна бастайааннай үлэһит ТЕХ-НИЧЕСКЭЙ ҮЛЭҤИТТЭР уонна КОЧЕГАРДАР наадалар. Үлэһиттэрин баһалахтар үлэ бириэм-тигэр директору кытары көпөһүт.

Оскуола администрацията.

БОЛИВИЯҒА БАЙЫАННАЙ ПЕРЕВОРОТ

Боливияҕа фашистын тыптээх военизированной төрүлүтэлэр, ол иһигэр «уга социалистичес-кай фланга» дин аат-танааччы, көмөлөрүнэн байыаннайлар сага госу-дарственной перевороту оһордулар. Дойду пре-зиденти хонуугааһы сэринилэр командующай-дара генерал Луис Гар-са Меса биллэриһинэ. Кини сүрүннээн «сөби-лэннэлэх күүстэр пред-ставителлориттэн турар правительствоны төрү-дө. Переворот моруот кини мааската биһир са-наанан өһөөһүнүн дой-дута сафаламмыт демо-кратизациялааһын про-цедура тохтоото.

Биллэрин курдук, бас-ыйын бүтүүтүгэр Боли-вияда бары бүтүүн быһаарлар ытыһы-бытара. Олор түмүктэ-ритэр дойду президенттэн соһутар кандидаттарга ордук элбэх нуолаһы Эрнан Силес Суасо—ха-нас күүстэр (ол иһигэр демократическай уонна

народнай биһирэ сомо-волоһу фронтугар холбо-супт Боливия коммуни-стическай партията) пред-ставителлэрэ—ыһы-та. Ол эрэри ордук де-мократическай уонна прогрессивнай күүстэр дуулуурдарын этэр пра-вительство быһааска

Комментатор колонкалара

Кинэр көскиллэммити боливийская реакция уо-на кинилэр кинилэри-гэр турар АХШ импе-риалистическай эржим-тэлэрэ собулзоботэхтэра.

Боливияттан коллар кинитиннэринилэр быһа-һы быһдыабыт реак-ционнай байыаннай эр-жимтэлэр патриотичес-кай уонна прогрессив-най күүстэр представи-теллэрин кырыктаах-тык хам баттаан чилий-скай фашистарды дьаа-былланалларын туоһу-лууллар.

Официальная Вашин-гтон байытэ Боливията-

ды собыһыларга кытты-лаһа суоһун курдук көр-дөрө соруунар даһа-һы, барыта Боливияда переворот оһоһууларын Вашингтон быһытын аа-һан, өссө көмөлөһүтүн туһунан этэр. Чуолаан, АХШ государственной депертаментин предста-

вители Вашингтоннааһы администрация хас да киники надилэлэргэ «боливийская байыаннай-лары кытары сөбүһүн тутуспутун» биллэргэ күһэллинэ. Боливийская байыаннайдар быһааска киниритэрин АХШ сала-бар эржимтэлэрин инта-ристерин отар амери-канскай пресса эмиэ аһаһас аһыһыһан кө-рүстэ. «Вашингтон пост», холобуур, Боливия сага байыаннай быһаастары дьаһыһалара «көдүүс-төһүн» саппакка туран эбэрдаллар.

Ол гынан баран АХШ

салабар эржимтэлэрэ эр-делээн үөрөһүлэрэ көс-төн турар. Террордаа-һын уонна сойуолаһы улаһаһын үрдүнэн Бо-ливияда, ордук кини сир байыт хостуур оро-дуоннарыгар, перевороту төрүөһүччүлэри утары охсуһуу күүһүрэн иһэр. Хаһа барыһыгар граж-данскай утарылаһы кинилэрэ төрүлүлэлэр.

Боливияда байыаннай переворот Латинская Америка дойдуларын демократическай обще-ственностарын, үгүс го-сударственной уонна по-литическай деятеллэр өттүлэриттэн сэмэлэһи-ни көрсөр. Латинская Америка уонна аан дой-ду аһы дойдуларын но-руоттара Боливия пат-риоттара реакцияны уонна фашизмы утары охсуһууларын кытары биһир санаалаахтары биллэрэллэр.

Н. ЧИГИРЬ,

ССТА ырытааччыта.

БИҤИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ: редактор—21-395, отдалар—21-495, чөлсөй—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.